

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 maja 2013 roku powód K. K., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe K. K. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) S.A. z siedzibą w P. kwoty 1.742,45 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Strona powodowa wskazała, iż dochodzone pozwem roszczenie wynika z niewłaściwego wykonania przez pozwaną Spółkę postanowień umowy, zawartej w wyniku złożenia przez powoda zamówienia „usługi spedycyjnej na przewóz towaru w postaci płótna malarskiego w rolkach” z włoskiej siedziby przedsiębiorcy I. Industriale (...) do miejsca wykonywania przez powoda działalności gospodarczej, tj. ul. (...), (...)-(...) Ż.. W dniu 14 stycznia 2013 roku pracownik pozwanej dostarczyć miał towar zapakowany w kartony o łącznych wymiarach 80 cm x 220 cm. W rzeczywistości towar ułożony był na palecie o wymiarach 120 cm x 120 cm. Następstwem niewłaściwej realizacji obowiązków umownych (niedostosowania rozmiaru palet do wielkości przewożonego towaru) było uszkodzenie 10 rolek płótna malarskiego o łącznej wartości 420 euro (pozew, k. 2-7).

Ustosunkowując się do żądania pozwu pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana podniosła, że zawarła z powodem umowę spedycji, jako że zgodnie z postanowieniem § 3 pkt 1 Ogólnych Warunków Umowy, stanowiących integralną część umowy, pozwana Spółka świadczy usługi spedycyjne, związane z organizacją procesu przewozu przesyłek. Podkreślono nadto, iż twierdzenia powoda, jakoby pozwana przy wykonywaniu powinności kontraktowych dopuściła się zaniedbań, polegających na zamianie palet, na których transportowano towar – z palet, których rozmiar umożliwiał prawidłowy transport na palety zbyt małe – co doprowadziło do częściowego uszkodzenia towaru, objętego umową spedycji, nie znajdują potwierdzenia w załączonych do pozwu dokumentach ani w jakichkolwiek dowodach pozostających w dyspozycji stron (pismo procesowe, k. 129-132).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. K. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe K. K. w dniu 3 stycznia 2013 roku zlecił (...) S.A. w P. transport płótna malarskiego w rolkach o łącznej wartości 4156 euro, które winny być przewożone na palecie o wymiarach 220 cm x 80 cm x 142 cm. Pozwana Spółka przyjęła zlecenie i zobowiązała się do przewiezienia ładunku z miejscowości O. we W. do miejsca wykonywania przez powoda działalności gospodarczej w Ż.. Powód poza transportem w/w towaru nie zlecił pozwanej żadnych dodatkowych czynności, tj. np. ubezpieczenia towaru i odprawy celnej.

(dowód: okoliczność bezsporna, zlecenie spedycyjne k. 184, zeznania powoda – k. 189-191)

W dniu 14 stycznia 2013 roku dostarczono do wskazanego w zamówieniu miejsca rozładunku towar, tj. płótno malarskie w rolkach o długości 210 cm i przekroju 10 cm, znajdujące się na palecie o wymiarach 120 cm x 120 cm, pozbawionej jakichkolwiek oznaczeń nadawcy. W trakcie rozładunku stwierdzono uszkodzenia dwóch, ułożonych najniżej kartonów, skutkujące zniszczeniem znajdujących się w nich płócien. Do uszkodzeń doszło w następstwie zagięcia płócien, jako że zapakowany towar ułożono na zbyt małej palecie.

Na liście przewozowym nr (...) sporządzono adnotację, że „dostarczony towar nie jest zapakowany na odpowiednio długiej palecie, co może skutkować uszkodzeniem towaru. Kartony mają 210 cm, natomiast paleta 120 cm [...] 10 rolek płótna uszkodzone, sprawdzone w obecności kierowcy”, opatrując ją podpisem kierowcy oraz pracownika powoda.

Wysokość szkody wyniosła 1.742,45 złotych, tj. równowartość 420 euro.

(dowód: krajowy list przewozowy nr (...) – k. 11; dokumentacja fotograficzna – k. 26-32, k. 148-154, zeznania powoda – k. 189-191)

Strona powodowa kontaktowała się z przedstawicielem (...) w celu ustalenia, czy towar umieszczony został na palecie, której wielkość odpowiadała określonej w zleceniu spedycyjnym. W odpowiedzi udzielono informacji, że produkowany towar, tj. płótna artystyczne pakowany jest zawsze na palety o dwóch wymiarach: 220 cm x 80 cm (w przypadku ułożenia obok siebie dwóch kartonów o wymiarach 220 cm x 40 cm x 54 cm) oraz 220 cm x 100 cm (jeżeli na palecie układane są trzy kartony o wymiarach 220 cm x 33 cm x 33 cm).

(dowód: korespondencja mailowa powoda z (...) - k. 13-20, zeznania powoda – k. 189-191)

Pismem z dnia 16 stycznia 2013 roku pozwana Spółka poinformowała powoda o odrzuceniu złożonej przezeń reklamacji dotyczącej przewozu przesyłki o nr (...), wskazując, iż nie sposób uznać, by uszkodzenie towaru było następstwem błędów lub zaniedbań na etapie transportu. We wskazanym piśmie podkreślono, iż to na nadawcy ciąży obowiązek odpowiedniego przygotowania towaru do transportu, w tym przede wszystkim właściwego jego zapakowania.

(dowód: pismo z dnia 16 stycznia 2013 roku – k. 81)

W dniu 22 marca 2013 roku powód wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 420 euro w terminie 7 dni od daty jego doręczenia, tj. do dnia 2 kwietnia 2013 roku tytułem odszkodowania za uszkodzony w trakcie transportu towar – 3 szt. płótna malarskiego w rolkach ref. 2003, 7 szt. płótna malarskiego w rolkach ref. 2009.

(dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 8-9, szczegółowa kalkulacja szkody nr (...))

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na twierdzeniach przyznanych przez drugą stronę (niespornych), dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy oraz przesłuchaniu w charakterze strony – powoda K. K.. Pomimo złożenia do akt sprawy kserokopii dokumentów, Sąd uznał, że stanowią one pełnowartościowy materiał dowodowy, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała faktu ich sporządzenia ani ich treści i nie żądała złożenia oryginałów dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne, podlegało uwzględnieniu w całości.

Zgodnie z ogólnymi regułami postępowania dowodowego, obowiązek przedstawienia dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów, mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne – art. 6 k.c. w zw. z art.3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

W przedmiotowej sprawie powód dochodził odszkodowania za uszkodzenie przesyłki.

Pozwana przyznała, że zawarła z powodem umowę, na podstawie której doszło do przetransportowania zakupionej przez powoda rzeczy (płócien malarskich) z W. do Polski. Przyznała również, że w dacie przekazania towaru odbiorcy okazało się, że dwa kartony są uszkodzone z uwagi na zastosowanie zbyt małej palety (120 x 120 cm zamiast 220 x 80 cm). Nie kwestionowała również wysokości poniesionej przez powoda szkody.

Pozwana podniosła dwa zarzuty: braku swojej odpowiedzialności z uwagi na to, że uszkodzenia powstały wskutek nieprawidłowego zapakowania rzeczy oraz braku winy w wyborze, co zwalnia pozwaną jako spedytora od odpowiedzialności.

W pierwszej kolejności należało rozważyć kwestię charakteru umowy zawartej przez strony. Pozwana podnosiła, że zawarta została umowa spedycji. Powód z kolei wskazywał, że była to umowa przewozu.

Przyjęcie, że strona działa jako spedytora, a nie przewoźnik jest możliwe tylko wtedy, gdy w sposób wyraźny zobowiązuje się do zorganizowania przewozu. Podstawą bowiem odróżnienia umowy spedycji od umowy przewozu (których przedmiot jest zbliżony) nie jest rodzaj podejmowanych czynności, a treść zobowiązania. Z umową spedycji mamy

zatem do czynienia tylko wtedy, gdy istotą zobowiązania jest organizacja przewozu, a nie jego wykonanie, nawet jeżeli przewóz jest wykonywany przez innego przewoźnika (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 kwietnia 2005 r., I ACA 2051/04, OSA 2005, Nr 3, poz. 3). Nawet okoliczność, że przewoźnik nie ma koncesji na przewóz, jak również oddanie przez przewoźnika przesyłki do przewozu innemu przewoźnikowi nie przekształcają umowy przewozu w umowę spedycji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2004 r., I CK 199/04).

Stosownie do dyspozycji art. 794 § 1 k.c., przez umowę spedycji spedytor zobowiązuje się za wynagrodzeniem w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do wysyłania lub odbioru przesyłki albo do dokonania innych usług związanych z jej przewozem. Przedmiotem spedycji może być w związku z tym już samo zorganizowanie wysłania przesyłki albo jej odebrania, jak również usługa obejmująca zarówno wysłanie, jak i odebranie przesyłki. Przedmiotem spedycji mogą być także inne usługi związane z przewozem przesyłki, ale tylko wówczas, gdy występują równoległe ze świadczeniem usługi w zakresie wysyłania lub odbioru przesyłki. Kategoria „innych usług związanych z przewozem przesyłki” nigdy nie będzie miała sama w sobie charakteru usługi spedycyjnej, jeżeli w danym przypadku owe inne usługi związane z przewozem przesyłki nie będą współwystępować z usługą w postaci wysłania lub odbioru przesyłki. Zobowiązanie spedytora do wysłania lub odbioru przesyłki stanowi w tym kontekście essentialia negotii umowy spedycyjnej. Usługa wysłania przesyłki obejmuje sytuację, w której spedytor, działając na podstawie konkretnego zlecenia spedycyjnego, zobowiązuje się co najmniej do zawarcia na rachunek zleceniodawcy umowy przewozu. Usługa odbioru przesyłki sprowadza się do dokonania przez spedytora - na podstawie konkretnego zlecenia spedycyjnego - czynności prawnych odbioru przesyłki w rozumieniu przepisów przewozowych (L. Ogiegło, [w:] System Prawa Prywatnego, t. 7, Warszawa 2011, s. 888-899). Z kolei pojęcie „innych usług związanych z przewozem przesyłki”, o których mowa w art. 794 k.c., obejmuje swym zakresem szereg różnego rodzaju czynności faktycznych i prawnych współwystępujących z usługą wysłania lub odbioru przesyłki. Chodzi tu w szczególności o takie czynności jak, np. udzielanie informacji i porad w kwestiach taryfowych, celnych lub też ogólnie w zakresie sporządzania dokumentacji przewozowej. Ponadto, w zakresie „innych usług związanych z przewozem przesyłki” może mieścić się także nadzorowanie procesu przewozu (w tym opieka nad przesyłką), jak również pakowanie, sortowanie, ważenie, sprawdzenie stanu przesyłki. Katalog tych czynności ma charakter otwarty.

W niniejszej sprawie niesporne było, że pozwana w zakresie swego przedsiębiorstwa świadczy zarówno usługi spedycyjne, jak i usługi przewozowe. Okoliczność ta wynika również z treści § 3 ust. 1 i 4 ogólnych warunków umów (k. 64-74).

W przedmiotowej sprawie brak było podstaw do przyjęcia, że łącząca strony umowa posiada cechy umowy spedycji. Decydujący dla określenia charakteru łączącego strony stosunku zobowiązaniowego winien być zgodny zamiar stron oraz cel zawieranej przez nie umowy. Z wypełnionego przez powoda, a przygotowanego przez pozwaną formularza zlecenia (k. 184) nie wynika, by pozwana była zobligowana do zorganizowania przewozu towaru, a wyłącznie do jego wykonania. Z dokumentu tego nie wynika również aby w celu wykonania zlecenia pozwana miała zawierać umowy (spedycji czy przewozu) z innymi podmiotami. Powód zaznaczył tam również, że nie zleca ubezpieczenia towaru ani odprawy celnej. W konsekwencji jedynym obowiązkiem pozwanej było przewiezienie towaru z W. do Polski. Charakteru umowy nie zmienia nazewnictwo występujące w zleceniu, tj. nazwa zlecenia – „zlecenie spedycyjne – międzynarodowy transport drogowy” oraz wskazanie pozwanej jako spedytora, skoro faktycznie żadne usługi spedycyjne nie miały być świadczone. Strona pozwana nie przedstawiła dowodów pozwalających na przyjęcie, iż zakres świadczonych przez nią na rzecz powoda usług wykraczał poza wykonanie przewozu.

Jako że przewóz, którego dotyczy niniejsza sprawa odbywał się na trasie W. – Polska dochodzone pozwem roszczenie powinno być oceniane z uwzględnieniem przepisów Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) i protokołu podpisania sporządzonych w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238), zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 tej Konwencji stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

Zgodnie zaś z postanowieniem art. 3 Konwencji, przy jej stosowaniu przewoźnik odpowiada, jak za swoje własne czynności i zaniechania, za czynności i zaniechania swoich pracowników i wszystkich innych osób, do których usług odwołuje się w celu wykonania przewozu, kiedy ci pracownicy lub te osoby działają w wykonaniu swych funkcji. Mając na uwadze powyższe uregulowanie, wskazać należy, że nieistotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy pozostaje twierdzenie strony pozwanej, że w celu prawidłowego wykonania usługi posłużyła się profesjonalnym przewoźnikiem, który dysponował sprzętem o właściwościach pozwalających na właściwą realizację zobowiązania kontraktowego.

Konwencja w sposób autonomiczny reguluje zasady ponoszenia przez przewoźnika odpowiedzialności za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie zobowiązania z umowy przewozu. Stosownie do przepisu art. 17 Konwencji, przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy. Przewoźnik jest zwolniony od tej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało winą osoby uprawnionej, jej zleceniem nie wynikającym z winy przewoźnika, wadą własną towaru lub okolicznościami, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec. Przewoźnik jest zwolniony od swej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie lub uszkodzenie towaru powstało ze szczególnego niebezpieczeństwa wynikającego, m.in. z braku lub wadliwego opakowania, jeżeli towary, ze względu na swe naturalne właściwości, w razie braku lub wadliwego opakowania, narażone są na zaginięcie lub uszkodzenie (art. 17 ust. 4 Konwencji). Zgodnie zaś z art. 18 ust. 2 Konwencji, jeżeli przewoźnik ustali, że ze względu na okoliczności faktyczne, zaginięcie lub uszkodzenie mogło wynikać z jednej lub kilku przyczyn wymienionych w art. 17 ust. 4 Konwencji, istnieje domniemanie, że ono z nich wynika. Osoba uprawniona może jednak przeprowadzić dowód, że szkoda nie została spowodowana całkowicie lub częściowo jedną z tych przyczyn.

Ponadto, zgodnie z § 2 ust. 3 szczegółowych warunków umów (k. 74-80), podczas załadunku kierowca powinien sprawdzić stan przesyłki nadawanej do przewozu w zakresie widocznych braków w przesyłce, uszkodzeń zewnętrznych jej opakowania oraz sprawdzić dokumenty związane z przewozem. Jeżeli kierowca nie miał możliwości sprawdzenia przesyłki i dokumentów w powyższym zakresie, wówczas zamieszcza odpowiednią adnotację na liście przewozowym. W razie stwierdzenia nieprawidłowości dotyczących przesyłki lub dokumentów przewozowych, pozwana miała wstrzymać się z realizacją zlecenia do czasu usunięcia nieprawidłowości.

W przedmiotowej sprawie zlecenie jednoznacznie określało wymiary opakowania (palety). Przesyłka miała być przewożona na jednej palecie o wymiarach 220 x 80 x 142 cm. Niesporne pomiędzy stronami było, że przesyłka została dostarczona odbiorcy na innej, mniejszej palecie, co było przyczyną uszkodzenia towaru. Pozwana nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych mających na celu wykazanie, że przy przyjęciu przesyłki zgłoszone zostały jakiegokolwiek zastrzeżenia co do wielkości palety. Należy przy tym podkreślić, że tak znaczna różnica w wymiarze palety była widoczna na pierwszy rzut oka. Pozwana nie podnosiła również (a tym bardziej nie wykazała) okoliczności zwalniających ją z odpowiedzialności, a opisanych w art. 17 ust. 2 i 4 Konwencji. W konsekwencji pozwana jako przewoźnik umowny odpowiedzialna była za uszkodzenie przesyłki albowiem nastąpiło ono pomiędzy przyjęciem, a wydaniem towaru.

Odnosząc się do wysokości dochodzonego przez powoda odszkodowania, zaznaczyć należy, iż sposób jego określenia normuje art. 25 Konwencji. W ocenie Sądu dokonane przez powoda ustalenie wartości powstałej szkody majątkowej odpowiada regulacji konwencyjnej. Wysokość należnego powodowi odszkodowania nie była w niniejszej sprawie kwestionowana. Wielkość poniesionej przez powoda szkody potwierdza adnotacja na liście przewozowym, podpisana przez osobę upoważnioną przez kierowcę.

Na marginesie wskazać należy, iż pozwana Spółka ponosiłaby odpowiedzialność odszkodowawczą również przy przyjęciu, iż łącząca strony umowa była umową spedycji. Odpowiedzialność spedytora, który – tak jak w niniejszej sprawie – przy wykonaniu umowy korzysta z usług podmiotów trzecich normuje art. 799 k.c., zgodnie z którym spedytor jest odpowiedzialny za przewoźników i dalszych spedytorów, którymi posługuje się przy wykonaniu zlecenia, chyba że nie ponosi winy w wyborze. Jeśli posłużenie się przy wykonaniu zlecenia innymi osobami nie zostało wyłączone przez strony umowy spedycji, do odpowiedzialności spedytora zasadniczo znajdzie zastosowanie art. 474

k.c. Jeśli jednak spedytor posługuje się w takiej sytuacji przewoźnikami lub spedytorami, to jest odpowiedzialny za takie podmioty na zasadzie winy w wyborze (culpa in eligendo). Przy czym, wina ta jest objęta domniemaniem, a w efekcie ciężar wykazania jej braku (dłożenia należytej staranności) spoczywa na spedytorze.

Należyta staranność spedytora w rozumieniu art. 355 k.c. w zw. z art. 799 k.c. jest zachowana, jeżeli wykaże on, że powierzył określone usługi przewozowe przewoźnikowi, którego profesjonalizm i jakość świadczonych usług budziły zaufanie. W przedmiotowym postępowaniu pozwana Spółka poprzestała na stwierdzeniu, iż przy wykonaniu obowiązków umownych korzystała z usług profesjonalnego podmiotu, zaniechała przy tym podania danych przewoźnika (przewoźników), formy prawnej, w ramach której prowadzi (prowadzą) działalność gospodarczą, wskazania zakresu wykonywanej przezeń działalności, stopnia profesjonalizacji świadczonych usług, posługiwania się sprzętem umożliwiającym prawidłowe wykonywanie obowiązków wynikających z umowy przewozu, a tym samym domniemanie winy w wyborze nie zostało obalone.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Ponieważ wysokość szkody została określona już w reklamacji z dnia 15 stycznia 2013 roku (k. 22-23), która została odrzucona pismem z dnia 16 stycznia 2013 roku (k. 25), uzasadnione było żądanie zasądzenia odsetek od dnia wytoczenia powództwa.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie wyżej powołanych przepisów, orzeczono jak w sentencji.

Sąd oparł rozstrzygnięcie o kosztach procesu na przepisie art. 98 k.p.c. Do kosztów postępowania, która strona pozwana winna uiścić na rzecz powoda, zaliczono: opłatę sądową od pozwu – 30 zł (k. 38), wydatki na tłumaczenie dokumentów prywatnych – 172,20 zł (k. 10), koszt dojazdu na rozprawę pełnomocnika powoda oraz wezwanego do osobistego stawiennictwa powoda (k. 164, k. 186-187) – 520 zł, tj. łącznie: 722,20 zł.

Mając na względzie powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji.